នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ

ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក **ខៀវ សំផន**

ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ភាសាដើម៖ **បារាំង**

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី ២២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 11-Mar-2013, 09:00
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖ **សាធារណៈ/Public**

ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណ្ដោះអាសន្ន៖

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា៖

ហត្ថលេខា៖

សេចក្ដីជំទាស់មិនទទួលយកឯកសារថ្មី

ដាក់ដោយ៖

មេធាវីការពារក្ដីលោក ខៀវ សំផន

មេធាវី គង់ សំអុន

មេធាវី Anta GUISSÉ

មេធាវី Arthur VERCKEN

មេធាវី Jacques VERGÈS

ដាក់ជូន៖

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖

ចៅក្រម និល ណុន

ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT

ចៅក្រម យូរ ឧត្តរា

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

ចៅក្រម យ៉ា សុខន

ជំនួយការ៖

លោកស្រី សេង សុជាតា

កញ្ញា Marie CAPOTORTO

កញ្ញា Shéhérazade BOUARFA

កញ្ញាMathilde CHIFFERT

កញ្ញា អ៊ូច ស្រីផាត់

លោកPierre TOUCHE

កញ្ញាBlandine ZELLER

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង

លោក Andrew CAYLEY

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងអស់

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

I-ការរំឭកនីតិវិធី

១. នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ("អង្គជំនុំជម្រះ") បានចេញដីកាបង្គាប់ឲ្យភាគីដាក់សម្ភារៈដើម្បីរៀបចំសវនាការ[1] អនុលោមតាមវិធាន ៨០ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។

២. នៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានដាក់បញ្ជីឯកសាររបស់ខ្លួនក្រោមទម្រង់ជាឧបសម្ព័ន្ធចំនួន ២១[2]។ ឧបសម្ព័ន្ធ ២១ មានចំណងជើងថា *"ឯកសារថ្មី"* ដែលក្នុងនោះមានឯកសារចំនួន៤៨១ ដែលមិនត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងស៊ើបអង្កេត។ កិច្ចពិភាក្សាដេញដោលផ្ទាល់មាត់ស្តីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសាររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានធ្វើឡើង[3] ប៉ុន្តែ មិនបានផ្តោតលើ *"ឯកសារថ្មី"* ទាំងនេះទេ។ ជាក់ស្តែង អង្គជំនុំជម្រះបានជូនដំណឹងដល់ភាគីថា *"សេចក្តីណែនាំបន្ថែមពាក់ព័ន្ធនឹងការពិភាក្សាលើឯកសារថ្មីទាំងអស់ នឹងចេញនៅពេលសមស្របខាងមុខ"*[4]។

៣. នៅក្នុងសវនាការថ្ងៃទី ១៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ លោកមេធាវី គង់ សំអុន បានកត់សម្គាល់ថា ឧបសម្ព័ន្ធ ២១ ប្រមូលផ្តុំគ្រប់ឯកសារថ្មីទាំងអស់ ដែលមានដាក់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១ ដល់ ២១ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា។ ទោះជាយ៉ាងណា លោកបានបញ្ជាក់ថាលោកនឹងមិនពិនិត្យឯកសារថ្មី

---

[1] ដីកាបង្គាប់ឲ្យភាគីដាក់សម្ភារៈដើម្បីរៀបចំសវនាការ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E9។

[2] បញ្ជីឯកសាររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសម្រាប់សវនាការ ស្របតាមវិធាន ៨០(៣) ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E9/31 កថាខណ្ឌ ១។

[3] ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/28.1, ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/29.1, ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ២០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/30.1, ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/46.1, ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/47.1, ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/48.1, ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/49.1។

[4] បច្ចុប្បន្នភាពទៅលើអនុស្សរណៈស្តីពីសវនាការលើឯកសារនៅដំណាក់កាលបន្ទាប់ (ដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅចាប់ពីថ្ងៃទី ១២ ដល់ថ្ងៃទី ១៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២) ចុះថ្ងៃទី ០២ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E172/5 កថាខណ្ឌ ៧។

ទាំងនេះនៅក្នុងសវនាការនេះទេ គឺលោកនឹងពិនិត្យនៅពេលក្រោយ ស្របតាមសេចក្ដីណែនាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះ[5]។

៤. ទើបតែនៅថ្ងៃទី ០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ តាមរយៈអ៊ីមែលរបស់មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ អង្គជំនុំជម្រះបានអនុញ្ញាតឲ្យភាគីដាក់សេចក្ដីជំទាស់ទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធ ២១ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ក៏ដូចជាឯកសារថ្មីផ្សេងទៀតដែលភាគីផ្សេងទៀតបានដាក់[6]។ អង្គជំនុំជម្រះមិនបានកំណត់អត្ថសញ្ញាណ *"ឯកសារថ្មីផ្សេងទៀតរបស់ភាគី"* នោះទេ។

៥. ក៏ប៉ុន្តែ មេធាវីការពារក្ដីលោក ខៀវ សំផន កត់សម្គាល់ និងសម្ដែងនូវការសោកស្ដាយថា ទោះបីជាមិនទាន់បានឆ្លងកាត់ការពិភាក្សាដេញដោលតទល់គ្នាលើឯកសារថ្មីទាំងនេះក៏ដោយ ក៏ឯកសារថ្មីមួយចំនួនទទួលបានលេខសម្គាល់ E3 រួចទៅហើយ។

II-ការកត់សម្គាល់បឋម

៦. ចាប់ពីថ្ងៃទី ០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ មក ការផ្លាស់ប្ដូរជាច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងកាលវិភាគសវនាការបានប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់លទ្ធភាពជាក់ស្ដែងរបស់មេធាវីការពារក្ដីលោក ខៀវ សំផន ក្នុងការពិភាក្សាដេញដោលអំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារថ្មីទាំង ៤៨១ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និង *"ឯកសារថ្មីផ្សេងទៀតរបស់ភាគី"*។

៧. នៅថ្ងៃទី ០៨ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១៣ អង្គជំនុំជម្រះបានប្រកាសថានឹងស្ដាប់សក្ខីកម្មសាក្សីជំនាញ Elizabeth BECKER (TCE-80) នៅសប្ដាហ៍ចាប់ពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ តទៅ[7]។

---

[5] ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/47.1 ទំព័រ ៤ បន្ទាត់ទី ៣ ដល់បន្ទាត់ទី ១៥។

[6] អ៊ីមែលរបស់លោកស្រី Susan LAMB ផ្ញើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៥ និង ២៣ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"ចម្លងជូនសម្រាប់ជាព័ត៌មានបឋម អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាឯកសារផ្សេងៗ"*។ ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើ E246 និង E185/1/1 និងសំណើផ្សេងៗមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងឯកសារ និងពេលវេលាកំណត់ អនុស្សរណៈចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E246/1 កថាខណ្ឌ ៤ (អនុស្សរណៈត្រូវបានជូនដំណឹងជាភាសាខ្មែរ នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ និងជាភាសាបារាំង នៅថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣)។

[7] ការកំណត់កាលបរិច្ឆេទស្ដាប់សក្ខីកម្មសាក្សី និងអ្នកជំនាញ សម្រាប់ដើមឆ្នាំ ២០១៣ អនុស្សរណៈចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មករា

៨. នៅយប់ថ្ងៃ សុក្រ ទី ០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ៨ និង ៤៥នាទី ភាគីទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ដែលបានធ្វើមោឃភាពដីកាសម្រេចបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ("សេចក្ដីសម្រេចអំពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី")[8]។

៩. បន្ទាប់ពីមានសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល នៅថ្ងៃទី ១១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ តំណាងមួយរូបរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី បានផ្ញើអ៊ីម៉ែលទៅមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ ដើម្បីសួរនាំអំពីផលវិបាកនៃសេចក្ដីសម្រេចនេះទៅលើការស្ដាប់សក្ខីកម្ម Elizabeth BECKER[9]។ នៅថ្ងៃដដែលនោះ មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់បានបញ្ជាក់ថាអង្គជំនុំជម្រះនឹងផ្ញើអនុស្សរណៈជូនភាគី នៅព្រឹកថ្ងៃទី ១២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣[10]។

១០. នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ អង្គជំនុំជម្រះបានប្រកាសថា សវនាការពាក់ព័ន្ធនឹងផលវិបាកនៃសេចក្ដីសម្រេចអំពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី នឹងគ្រោងរៀបចំ នៅថ្ងៃទី ១៤ និងថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ ហើយបានស្នើឲ្យភាគីឆ្លើយទៅនឹងសំណួរមួយចំនួន[11]។ អង្គជំនុំជម្រះក៏បាន

ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E236/4 កថាខណ្ឌ ១។

[8] សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-អ.ជ.ស.ជ/អ.ជ.ត.ក (១៨) *សេចក្ដីសម្រេចលើបណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្ដីពីវិសាលភាពនៃសំណុំរឿងលេខ ០០២/០១* ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ ឯកសារ E163/5/1/13។

[9] អ៊ីម៉ែលរបស់លោកស្រី Fernandez ផ្ញើជូនលោកស្រី Susan LAMB នៅថ្ងៃទី ១១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៥ និង ៣០ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"អ្នកជំនាញ TCE-80"*។

[10] អ៊ីម៉ែលរបស់លោកស្រី Susan LAMB ផ្ញើជូនលោកស្រី Fernandez នៅថ្ងៃទី ១១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៦ និង ០៦ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"ឆ្លើយតប៖ អ្នកជំនាញ TCE-80"*។

[11] អ៊ីម៉ែលរបស់លោកស្រី Susan LAMB ផ្ញើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១១ និង ៣៤ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"សេចក្ដីណែនាំដល់ភាគី មុនសវនាការពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលលើវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្ដីនៃសំណុំរឿង ០០២/០១ (ថ្ងៃ ព្រហស្បតិ៍ ទី ១៤ និងថ្ងៃ សុក្រ ទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣)"* ដោយមានភ្ជាប់ការចម្លងជូនអនុស្សរណៈ *"សេចក្ដីណែនាំដល់ភាគីនានា ដោយសារតែមានសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលលើបណ្ដឹងសាទុក្ខភ្លាមៗរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ប្រឆាំងនឹងសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងស្ដីពី វិសាលភាពនៃសំណុំរឿង ០០២/០១ (ឯកសារ E163/5/1/13)"*។

ជូនដំណឹងផងដែរថាសវនាការអាចនឹងបន្តដល់សប្តាហ៍ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ ប្រសិនបើសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទមិនអនុញ្ញាតឲ្យស្តាប់សក្ខីកម្ម Elizabeth BECKER[12]។

១១. នៅថ្ងៃដដែលនោះ មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់បានបញ្ជាក់ជូនភាគីថា ដោយសារតែមេធាវីការពារក្តីមួយរូបមានបញ្ហាសុខភាព សវនាការពាក់ព័ន្ធនឹងផលវិបាកនៃសេចក្តីសម្រេចអំពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនឹងត្រូវលើកទៅធ្វើនៅថ្ងៃ ច័ន្ទ ទី ១៨ និងថ្ងៃ អង្គារ ទី ១៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣[13]។អង្គជំនុំជម្រះបានបញ្ជាក់ថា យោងតាមព័ត៌មានដែលទទួលបាន ទំនងជាមានឱកាសតិចតួចស្តួចស្តើងណាស់ថា លោក នួន ជា អាចចូលរួមក្នុងសវនាការបាន នៅសប្តាហ៍ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ និងដោយសារតែភាពមិនច្បាស់លាស់ចំពោះកាលវិភាគបន្តទៀត អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចមិនកោះហៅ Elizabeth BECKER មករាជធានីភ្នំពេញទេ។

១២. នៅថ្ងៃដដែលនោះ ប្រហែលពីរម៉ោងក្រោយមក មន្ត្រីច្បាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះបានជម្រាបភាគីថា សាក្សីTCW-665 និង TCW-673 នឹងត្រូវកោះហៅឲ្យមកផ្តល់សក្ខីកម្ម នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ ក្រោយពីបញ្ចប់សវនាការពាក់ព័ន្ធនឹងផលវិបាកនៃសេចក្តីសម្រេចអំពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។

១៣. នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ មេធាវីការពារក្តីលោក អៀង សារី បានស្នើសុំឲ្យអង្គជំនុំជម្រះលើកពេលកំណត់ថ្ងៃទី ២២ ខែ កុម្ភៈ ជាកាលបរិច្ឆេទដំបូងដែលតម្រូវឲ្យភាគីរៀបចំសេចក្តីជំទាស់ទៅលើឯកសារថ្មី។ មេធាវីការពារក្តីលោក អៀង សារី យល់ឃើញថាខ្លួនមិនមានលទ្ធភាពរៀបចំសេចក្តីជំទាស់ជាក់លាក់ទៅលើឯកសារនោះទេ ដោយសារតែភាពមិនច្បាស់លាស់នៃវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្តី[14]។

---

[12] ដូចយោងខាងលើ កថាខណ្ឌ ៥។

[13] អ៊ីមែលរបស់លោកស្រី Susan LAMB ផ្ញើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៤ និង៤៩ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"ការលើកពេល និងព័ត៌មានផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងបែបបទនៃសវនាការស្តីពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធ"*។

[14] អ៊ីមែលរបស់លោកស្រី Pettay ផ្ញើជូនលោកស្រី Susan LAMB នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១០ និង ៣១ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"សំណើសុំពន្យារពេលដាក់សេចក្តីជំទាស់លើឯកសារ"*។

១៤. នៅថ្ងៃដដែលនោះ មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់បានឆ្លើយតបថា អង្គជំនុំជម្រះដឹងច្បាស់អំពីផលវិបាកដែលអាចកើតចេញពីសេចក្ដីសម្រេចអំពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ប៉ុន្តែ អង្គជំនុំជម្រះមិនមានបំណងកែប្រែកាលកំណត់ដែលបានប្រកាសរួចទៅហើយនោះទេ[15]។នៅពេលព្រឹក អង្គជំនុំជម្រះបានផ្តល់ចម្លើយតបប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះរួចទៅហើយជូនសហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលបានស្នើសុំលើកពេលដាក់បញ្ជីកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំដាក់ជំនួសឱ្យសក្ខីកម្មផ្ទាល់មាត់ ទៅរយៈពេលពីរសប្តាហ៍ ក្រោយពេលអង្គជំនុំជម្រះសម្រេចជាស្ថាពរលើវិសាលភាពនៃការជំនុំជម្រះក្តីកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ[16]។

១៥. នៅក្នុងសវនាការថ្ងៃទី ១៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ អង្គជំនុំជម្រះបានប្រកាសអំពីសេចក្តីសម្រេចលើកពេលស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សី TCW-665 និង TCW-673 ទៅថ្ងៃក្រោយ ហើយបានបង្ហាញអំពីចេតនារបស់ខ្លួនក្នុងការមិនធ្វើសវនាការនៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ កុម្ភៈ ដូចការគ្រោងទុកពីដំបូង គឺលើកទៅធ្វើនៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ។

១៦. នៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ តាមរយៈមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ អង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើជូនភាគីនូវសំណួរបន្ថែម ហើយស្នើឱ្យភាគីឆ្លើយ នៅក្នុងសវនាការថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣[17]។

១៧. នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ មេធាវីការពារក្តីលោក អៀង សារី បានលើកឡើងជាថ្មីម្តងទៀតនូវសំណើសុំពន្យារពេលដាក់សេចក្តីជំទាស់ទៅលើឯកសារថ្មីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ខណៈដែលមិនទាន់មានការកំណត់អំពីវិសាលភាពជាក់ច្បាស់នៃការជំនុំជម្រះក្តី[18]។សហព្រះរាជអាជ្ញាបានឆ្លើយតបថា មេធាវីការពារក្តីទាំងបីក្រុមធ្លាប់មានឱកាសក្នុងការជំទាស់លើឯកសារទាំងអស់

---

[15] អ៊ីមែលរបស់លោកស្រី Susan LAMB ផ្ញើជូនលោកស្រី Pettay នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៣ និង ៤០ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"ឆ្លើយតប៖ សំណើសុំពន្យារពេលដាក់សេចក្តីជំទាស់លើឯកសារ"*។

[16] អ៊ីមែលរបស់លោកស្រី Susan LAMB ផ្ញើជូនលោក Smith នៅថ្ងៃទី ១៥ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១០ និង ០៤ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"ឆ្លើយតប៖ កំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយសាក្សី ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំដាក់"*។

[17] អ៊ីមែលរបស់លោកស្រី Susan LAMB ផ្ញើជូនភាគី នៅថ្ងៃទី ១៩ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៣ និង ៥៧ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"សំណួរបន្ថែមសម្រាប់ភាគី មុនសវនាការស្តីពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនៅថ្ងៃស្អែក"*។

[18] អ៊ីមែលរបស់លោកស្រី Pettay ផ្ញើជូនលោកស្រី Susan LAMB នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៣ និង ១៧ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"ឆ្លើយតប៖ សំណើសុំពន្យារពេលដាក់សេចក្តីជំទាស់លើឯកសារ"*។

របស់សហព្រះរាជអាជ្ញារួចមកហើយ រួមទាំងឯកសារថ្មីផងដែរ[19]។ ដូចយើងបានឃើញនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ២ដល់កថាខណ្ឌ ៤ សហព្រះរាជអាជ្ញាយល់ច្រឡំនូវសេចក្តីណែនាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះ និងបង្ហាញឲ្យឃើញនូវអសុទ្ធចិត្តយ៉ាងជាក់ស្តែង។ អង្គជំនុំជម្រះបានលើកពេលសវនាការយ៉ាងច្បាស់ ដោយសារតែហេតុផលយ៉ាងសាមញ្ញបំផុតថាភាគីផ្សេងទៀតមិនអាចពិគ្រោះឯកសារថ្មីភាគច្រើនបាន នៅពេលពិភាក្សាអំពីឯកសារផ្សេងទៀត។ ដូច្នេះ បញ្ហាបីបានចោទឡើង៖ ហេតុអ្វីបានជាសហព្រះរាជអាជ្ញាមិនមានប្រតិកម្មតប តាំងតែពីថ្ងៃទី ១១ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២ នៅពេលលោកមេធាវី គង់ សំអុន បានចង្អុលបង្ហាញថាខ្លួនបានយល់អំពីសេចក្តីណែនាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ហើយមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន នឹងលើកឡើងនូវការជំទាស់ទៅលើឯកសារថ្មី តែនៅក្រោយពេលអង្គជំនុំជម្រះកំណត់កាលបរិច្ឆេទមួយសម្រាប់ពិភាក្សាដេញដោលលើបញ្ហានេះ? តើយើងអាចពិភាក្សាអំពីឯកសារថ្មីបានតាមវិធីណា បើយើងមិនអាចពិគ្រោះឯកសារថ្មីទាំងនោះបានផង? ហេតុអ្វីបានជាអង្គជំនុំជម្រះតម្រូវឲ្យភាគីលើកឡើងនូវការជំទាស់ទៅលើឧបសម្ព័ន្ធ ២១ របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រឹមថ្ងៃទី ២២ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ ប្រសិនបើការពិភាក្សាដេញដោលបែបនេះពិតបានធ្វើហើយមែននោះ?

១៨. ការផ្លាស់ប្តូរ និងភាពមិនច្បាស់លាស់ទាំងអស់នេះ មានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងមិនអាចប្រកែកបានទៅលើការរៀបចំការងាររបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ដែលបានលះបង់ពេលវេលាជាច្រើនដើម្បីត្រៀមលក្ខណៈសម្រាប់ការស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សីជំនាញ Elizabeth BECKER អ្នកជំនាញ TCE-65ដែលគ្រោងធ្វើ នៅថ្ងៃទី ០៤ ថ្ងៃទី ០៥ និងថ្ងៃទី ០៦ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៣ អ្នកជំនាញ TCE-33ដែលគ្រោងធ្វើនៅថ្ងៃទី ២៥ ថ្ងៃទី ២៦ ថ្ងៃទី ២៧ និងថ្ងៃទី ២៨ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៣ សាក្សី TCW-665 និង TCW-673 ដែលពីដំបូងគ្រោងធ្វើនៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ក៏ដូចជាលះបង់ពេលវេលា សម្រាប់ការត្រៀមសវនាការពាក់ព័ន្ធនឹងផលប៉ះពាល់នៃសេចក្តីសម្រេចអំពីការបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ហើយទន្ទឹមនឹងនោះ ត្រូវរៀបចំសេចក្តីជំទាស់ទៅលើឯកសារថ្មីរបស់ភាគីទៀត។ ឯកសារទាំងនេះភាគច្រើនមានតែជាភាសាអង់គ្លេស មានចំនួនទំព័រខុសគ្នា ហើយឯកសារខ្លះជាខ្សែវីដេអូទៀត។ នាពេលកន្លងមក មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន បានតវ៉ាចំពោះកាលកំណត់ខ្លីពេក ក្នុងការតម្រូវឲ្យខ្លួនរៀបចំសេចក្តីជំទាស់ទៅលើឯកសាររាប់ពាន់

[19] អ៊ីមែលរបស់លោក Smith ផ្ញើជូនលោកស្រី Susan LAMB នៅថ្ងៃទី ២០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៣ និង ៣៤ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"ចំណងជើងត្រឹមត្រូវនៃអ៊ីមែលគួរតែដាក់ថា៖ ឆ្លើយតប៖ សំណើសុំពន្យារពេលដាក់សេចក្តីជំទាស់លើឯកសារ"*។

ហើយជាចុងក្រោយធ្វើឱ្យមិនអាចមានឱកាសពិភាក្សាដេញដោលតទល់គ្នា[20]។ មេធាវីការពារក្ដីក៏បង្ខំចិត្តធ្វើការជំទាស់ទៅតាមប្រភេទនៃឯកសារ។ អង្គជំនុំជម្រះបានបដិសេធវិធីសាស្ត្រនេះ ហើយបានទទួលយកឯកសារ ដោយសារតែគ្មានការជំទាស់ជាក់លាក់ពីសំណាក់មេធាវីការពារក្ដី[21]។

១៩. ក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌទាំងនេះ មេធាវីការពារក្ដីលោក ខៀវ សំផន បានខិតខំប្រឹងប្រែងអស់ពីលទ្ធភាពដើម្បីបង្ហាញនូវការសង្កេតទៅលើឧបសម្ព័ន្ធ ២១ ប៉ុន្តែ មិនអាចធ្វើបានចំពោះឯកសារទាំងអស់នោះទេ ហើយក៏មិនអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណ *"ឯកសារផ្សេងទៀតរបស់ភាគី"* បានដែរ។ មេធាវីការពារក្ដីលោក ខៀវ សំផន សម្ដែងនូវការសោកស្ដាយជាថ្មីម្ដងទៀតចំពោះអវត្តមាននៃឱកាសពិភាក្សាដេញដោលតទល់គ្នាទៅលើភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារ។

២០. មេធាវីការពារក្ដីលោក ខៀវ សំផន បានចង្អុលបង្ហាញនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធថាតើឯកសារណាខ្លះដែលខ្លួនមិនមានពេលវេលាពិនិត្យមើលភាពអាចទទួលយកបាន ហើយដែលឯកសារទាំងអស់នេះមិនបានឆ្លងកាត់ការពិភាក្សាដេញដោលតទល់គ្នាទាល់តែសោះ។

III-ច្បាប់ជាធរមាន

២១. ភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារថ្មីត្រូវតែពិនិត្យមើលឱ្យបានម៉ត់ចត់ ដោយសារតែវាជាឯកសារដែលមានជាសាធារណៈនិងមានរួចហើយនៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ប៉ុន្តែ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានយល់ឃើញថាមិនមានភាពពាក់ព័ន្ធគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីបញ្ជាក់ហេតុផលក្នុងការដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿងស៊ើបអង្កេត។ ក្នុងបរិបទនេះ វិធានដែលអនុវត្តចំពោះភាពអាចទទួលយកបានមានដូចខាងក្រោម។

---

[20] សេចក្ដីជំទាស់មិនទទួលយកបញ្ជីឯកសារ ដែលដាក់ដោយភាគីផ្សេងទៀត សម្រាប់ការជំនុំជម្រះដំណាក់កាលដំបូង ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E131/6, សេចក្ដីជំទាស់មិនទទួលយកបញ្ជីឯកសារសេសសល់ដែលដាក់ដោយភាគីផ្សេងទៀត សម្រាប់ការជំនុំជម្រះដំណាក់កាលដំបូងទាំងបួន ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E131/1/11, ប្រតិចារឹកសវនាការ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/28.1 ទំព័រ ៣៣ បន្ទាត់ទី ២ ដល់បន្ទាត់ទី ១៣។

[21] សេចក្ដីសម្រេចលើការជំទាស់ទៅនឹងឯកសារដែលបានស្នើសុំដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ A1-A5 របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា និងចំពោះឯកសារដែលបានដកស្រង់នៅក្នុងកថាខណ្ឌនានានៃដីកាដំណោះស្រាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសវនាការពីរដំណាក់កាលដំបូងនៃសំណុំរឿង ០០២/០១ ចុះថ្ងៃទី ៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E185 កថាខណ្ឌ ២៣។

២២. ជាដំបូង ឯកសារត្រូវមានជាបីភាសាការងាររបស់ អ.វ.ត.ក។ អង្គជំនុំជម្រះបានចង្អុលបង្ហាញថា *"គ្រប់ឯកសារទាំងអស់ដែលភាគីបានស្នើដាក់ឲ្យពិភាក្សាដេញដោល"* ត្រូវតែមានជាបីភាសានៅត្រឹមថ្ងៃទី ០៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៣។ *"ប្រសិនបើឯកសារដែលស្នើដាក់ឲ្យពិភាក្សាដេញដោលពុំមានទៅតាមលក្ខខណ្ឌតម្រូវ និងមិនទាន់ពេលវេលាកំណត់នោះទេ ឯកសារទាំងនោះមិនអាចចាត់ទុកថាបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះអនុលោមតាមវិធាន ៨៧ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនោះឡើយ"*[22]។

២៣. បន្ទាប់មកទៀត យោងតាមវិធាន ៨៧(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អង្គជំនុំជម្រះអាចប្រកាសមិនទទួលយកឯកសារភស្តុតាងណាមួយបាន បើយល់ឃើញថា *"ក) មិនជាប់ពាក់ព័ន្ធ ឬជាការស្នើសុំជាន់គ្នា ខ) មិនអាចរកបានក្នុងរយៈពេលសមស្របណាមួយ គ) មិនសមស្របសម្រាប់បញ្ជាក់អង្គហេតុដែលជាគោលដៅនៃការស្នើសុំពិនិត្យភស្តុតាង ឃ) ច្បាប់មិនអនុញ្ញាត ឬ ង) មានចេតនាពន្យារកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬគ្មានប្រយោជន៍"*។

២៤. ក្នុងន័យនេះ អង្គជំនុំជម្រះធ្លាប់បានរំឭកថា *"រាល់ឯកសារទាំងឡាយដែលមិនអាចជឿទុកចិត្តបាន (ឬគ្មានយថាភាព) អាចត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះចាត់ទុកថាជាឯកសារមិនអាចបញ្ជាក់អង្គហេតុដែលចង់បង្ហាញ"*[23]។

២៥. ជាចុងក្រោយ ដូចសហព្រះរាជអាជ្ញាបានបញ្ជាក់នៅក្នុងសេចក្ដីជំទាស់របស់ខ្លួនទៅនឹងការកោះហៅសាក្សីរបស់មេធាវីការពារក្ដី យោងតាមវិធាន ៨៧(៣) និងវិធាន ៩៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង[24]៖

៩. វិធាន ៩៨ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលកំណត់អំពីបទប្បញ្ញត្តិជាធរមានចំពោះសាលក្រម ចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ២ និងកថាខណ្ឌ ៣ ថា "២. សាលក្រមត្រូវសម្រេចត្រឹមតែអង្គហេតុទាំងឡាយណា

---

[22] ដូចយោងខាងលើ ឯកសារ E246/1 កថាខណ្ឌ ៣។

[23] ចម្លើយតបរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទៅនឹងផ្នែកខ្លះនៃឯកសារ E114, E114/1, E131/1/9, E131/6, E136 និង E158 អនុស្សរណៈចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E162 កថាខណ្ឌ ២។

[24] ការជំទាស់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសាក្សី និងអ្នកជំនាញ ដែលបានស្នើឡើងដោយភាគីដទៃ ជាមួយនឹងឧបសម្ព័ន្ធសម្ងាត់ចំនួន ១១ ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E9/14/1/1 កថាខណ្ឌ ៦។

ដែលមាននៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះប៉ុណ្ណោះ(...) ៣. អង្គជំនុំជម្រះត្រូវពិនិត្យថាតើអំពើនោះជាបទឧក្រិដ្ឋដែលស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជានិងថាតើជនជាប់ចោទបានប្រព្រឹត្តអំពើនោះដែរឬទេ"។

១០. អង្គហេតុជាសារវ័ន្តត្រូវបានកំណត់ថាជាអង្គហេតុដែលសាលក្រមពឹងផ្អែកលើដោយមិនអាចខ្វះបាន។ ឯកសារមិនពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុជាសារវ័ន្ត ហើយគ្មានតម្លៃជាភ័ស្តុតាង មិនអាចទទួលយកបានឡើយ។ ឯកសារមួយមានតម្លៃជាភ័ស្តុតាងបានប្រសិនបើវាបញ្ជាក់អំពីអង្គហេតុវិវាទ។

១១. អាស្រ័យហេតុនេះ ក្នុងការវាយតម្លៃអំពីភាពពាក់ព័ន្ធនៃសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី ឬអ្នកជំនាញណាម្នាក់ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវកំណត់ថា តើសក្ខីកម្មដែលបានស្នើឡើងនោះអាចបញ្ជាក់ ឬមិនអាចបញ្ជាក់ភ័ស្តុតាងនៃការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានចោទប្រកាន់ ឬការចូលរួមរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មនោះ[25]។

IV-**វិនិច្ឆ័យ**

២៦. ឯកសារថ្មីភាគច្រើនរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាប្រាសចាកទាំងស្រុងពីក្របខ័ណ្ឌនៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ហើយឯកសារខ្លះបង្ហាញពីអង្គហេតុចេញហួសពីក្របខ័ណ្ឌនៃយុត្តាធិការពេលវេលារបស់ អ.វ.ត.ក។ ឯកសារថ្មីទាំងនេះមិនអាចឱ្យបញ្ជាក់ ឬបដិសេធការប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ ឬការចូលរួមរបស់ជនជាប់ចោទណាម្នាក់ក្នុងការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្មនោះទេ (ដូចជាឯកសារ E3/705 និង E3/717 ជាដើម)។

២៧. បន្ថែមលើឯកសារមិនមានភាពជាប់ពាក់ព័ន្ធ មេធាវីការពារក្តីសូមលើកឡើងអំពីវត្តមាននៃឯកសារដ៏ច្រើនដែលមិនអាចបញ្ជាក់អង្គហេតុបានដោយសារតែខ្លឹមសារនៃឯកសារទាំងនោះមិនអាចពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់បាន ឧទាហរណ៍ ឯកសារដែលមិនមានច្បាប់ដើមជាភាសាខ្មែរ ឯកសារដែលលើកឡើងអំពីសម្តីខុសបរិបទ រូបថតដែលមិនមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និង/ឬ មិនអាចកំណត់អត្តសញ្ញាណអ្នកថតរូបបាន ឬឯកសារដែលមិនដឹងប្រភព។

[25] ដូចយោងខាងលើ ឯកសារ E9/14/1/1 កថាខណ្ឌ ៩ ដល់កថាខណ្ឌ ១១ (ដកកំណត់សម្គាល់ជើងទំព័រចេញ)។

២៨. ឯកសារផ្សេងទៀតមិនមានយថាភាព ហើយនាំឲ្យមានការអត្ថាធិប្បាយខុស ឧទាហរណ៍ អត្ថបទសារព័ត៌មាន *វ៉ាស៊ីនតោនប៉ុស្តិ៍*(E190.1.327ឯកសារលេខរៀង ៩៧ នៃឧបសម្ព័ន្ធ ២១)ចុះផ្សាយថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៧ ដែលអត្ថាធិប្បាយអំពី *"រូបថតមួយឈុត ដែលជារូបថតដំបូងៗបង្ហាញពីលក្ខខណ្ឌការងារដោយបង្ខំនៅតាមជនបទនៃប្រទេសកម្ពុជា ទៅដល់បស្ចិមប្រទេស"*[26]។ តាមពិត ដូចលោក Noam Chomsky[27] បានលាតត្រដាង រូបថតទាំងនេះទំនងមិនមែនត្រូវបានថតនៅកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យនោះទេ ប្រហែលជាថតនៅកន្លែងផ្សេង នៅសម័យកាលផ្សេង។ មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន សូមលើកយកមតិរបស់លោក Noam Chomsky មកជំទាស់ទៅនឹងភាពអាចទទួលយកបាននៃឯកសារនេះ។ គួរកត់សម្គាល់ត្រង់ចំណុចនេះថា មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន បានស្នើសុំកោះហៅអ្នកនិពន្ធរូបនេះឲ្យមកផ្តល់សក្ខីកម្មនៅចំពោះមុខតុលាការ[28] ប៉ុន្តែ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានជំទាស់ទៅនឹងសំណើនេះ[29]។

២៩. មេធាវីការពារក្តី មិនមែនជាអ្នកត្រូវបង្ហាញអំពីកង្វះយថាភាពនៃឯកសាររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានោះទេ គឺសហព្រះរាជអាជ្ញាជាអ្នកបង្ហាញអំពីភាពអាចជឿទុកចិត្តបាននៃឯកសារ ដែលខ្លួនចង់យកមកប្រើដើម្បីដាក់បន្ទុកជនជាប់ចោទ ជាជាងការពន្លិចពន្លង់អង្គជំនុំជម្រះទៅក្នុងគំនរឯកសារដ៏ច្រើនសម្បើម ដែលភាពពាក់ព័ន្ធ និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបាន អាចត្រូវបានជំទាស់តវ៉ា។ត្រឹមតែបង្ហាញថាអត្ថបទសារព័ត៌មានជាអត្ថបទមានយថាភាព មិនគ្រប់គ្រាន់នោះទេ។ ក៏ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើសហព្រះរាជអាជ្ញាមិនមានចេតនាប្រើប្រាស់ខ្លឹមសារនៃអត្ថបទសារព័ត៌មាននោះទេ គឺចង់បង្ហាញអំពីបរិយាកាសប្រឆាំងខ្មែរក្រហម ដែលផ្សព្វផ្សាយបន្តដោយអ្នកសារព័ត៌មានបស្ចិមប្រទេស និង

[26] *ពលកម្មដោយបង្ខំក្នុងប្រទេសកម្ពុជា* អត្ថបទនិពន្ធដោយ Ann Mariano សម្រាប់ Washington Post ឯកសារ E190.1.327 ទំព័រ ១។

[27] *After the Cataclysm : Postwar IndoChina and the reconstruction of imperial ideology*, The political economy of Human Rights ភាគ ២ Noam Chomsky និងEdward S. Herman ឆ្នាំ១៩៧៩ ទំព័រ ១៦៩ ដល់ ១៧១ អាចរកបានលើគេហទំព័រ៖

« http://books.google.fr/books?id=EH00v6lNzb4C&printsec=frontcover&dq=chomsky+after+the+cataclysm&hl=fr&sa=X&ei=NoElUfvKBJOEhQfbyICABw&ved=0CDQQ6AEwAA#v=onepage&q=chomsky%20after%20the%20cataclysm&f=false. »

[28] បញ្ជីឈ្មោះសាក្សី និងអ្នកជំនាញដែលស្នើសុំឲ្យកោះហៅ ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១ ឯកសារ E9/4/6.2 ទំព័រ ១។

[29] ឧបសម្ព័ន្ធ ខ នៃសេចក្តីជំទាស់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងការកោះហៅសាក្សី និងអ្នកជំនាញមួយចំនួន ដែលស្នើដោយភាគីផ្សេងទៀត ឯកសារ E9/14/1/1.12 ទំព័រ ១៦។

បរិបទប្រឆាំងកុម្មុយនីស្តដែលមាននៅសម័យសង្គ្រាមត្រជាក់នោះ មេធាវីការពារក្តីមិនជំទាស់ទៅនឹងការប្រកាសទទួលយកឯកសារទាំងនេះទេ។

៣០. ជាចុងក្រោយ ឯកសារផ្សេងទៀតត្រូវតែបដិសេធចោល ដោយហេតុថាឯកសារទាំនេះត្រូវបានច្បាប់ហាមឃាត់ ឧទាហរណ៍ ឯកសារបានមកពីការស៊ើបអង្កេតក្រៅក្របខ័ណ្ឌតុលាការ ដែលត្រូវធ្វើមោឃភាព ប្រសិនបើការស៊ើបអង្កេតត្រូវបានធ្វើឡើងដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត នៅក្នុងល័ក្ខខ័ណ្ឌស្រដៀងគ្នាឯកសារទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានចំពោះពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ដោយផ្អែកលើឯកសារដែលមិនអាចយកមកធ្វើជាមូលដ្ឋានតាមផ្លូវច្បាប់សម្រាប់ការផ្តន្ទាទោសនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក (ឧទាហរណ៍ ឯកសារដែលទទួលបានដោយសារការធ្វើទារុណកម្ម ឬឯកសារដែលមិនមាននៅក្នុងសំណុំរឿងស៊ើបអង្កេត ដូចជា ឯកសារ E190.1.402 ជាដើម)។

៣១. មេធាវីការពារក្តីបង្ហាញនូវទឡ្ហីករណ៍លម្អិតជាក់លាក់ចំពោះឯកសារនីមួយ នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្តីជំទាស់នេះ។

៣២. មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន បង្ខំចិត្តដាក់សេចក្តីជំទាស់នេះជាភាសាបារាំងសិន បន្ទាប់ពីទទួលបានព័ត៌មានថា មន្ត្រីពិនិត្យ-ផ្ទៀងផ្ទាត់ការបកប្រែពីភាសាបារាំងទៅខ្មែរកំពុងឈប់សម្រាកប្រចាំឆ្នាំ ហើយអ្នកបកប្រែជាប់រវល់បកប្រែឯកសារដែលស្នើសុំដោយភាគីផ្សេងទៀត[30]។

៣៣. **អាស្រ័យហេតុនេះ** មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមេត្តា៖

- **សម្រេច និងប្រកាស** ថា លោក ខៀវ សំផន មិនមានឱកាសពិភាក្សាដេញដោលតទល់ទៅលើឯកសារថ្មីទាំងអស់របស់ភាគីនោះទេ។
- **សម្រេច និងប្រកាស**ថា ឯកសារដែលមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃសេចក្តីជំទាស់នេះ មិនអាចទទួលយកបាន។

---

[30] អ៊ីមែលរបស់លោក គាំ ច័ន្ទមុន្នី ផ្ញើជូនមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន នៅថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១១ និង ៣៩ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"ឆ្លើយតប៖ សំណើសុំបកប្រែ"*, អ៊ីមែលពី *« Translation Admin »* ផ្ញើជូនមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន នៅថ្ងៃទី ២១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៣ វេលាម៉ោង ១៥ និង ១៦ នាទី កម្មវត្ថុ៖ *"អង្គភាពបកប្រែភាសាប្តូរកាលបរិច្ឆេទថ្មីនៃការប្រគល់ឯកសារបកប្រែ"*។

- ដកលេខសម្គាល់ E3 ចេញពីឯកសារមិនមានភាពពាក់ព័ន្ធ ដូចជា ឯកសារ E3/717, E3/705 ជាដើម។

	មេធាវី គង់ សំអុន	ទីក្រុងភ្នំពេញ	
	មេធាវី Anta GUISSÉ	ទីក្រុងប៉ារីស	
	មេធាវី Arthur VERCKEN	ទីក្រុងភ្នំពេញ	
	មេធាវី Jacques VERGÈS	ទីក្រុងប៉ារីស	